

las terras y traginar adobs y fruyts; del bou, que encar que un xich arreconat ab injusticia, es el rey dels animals treballadors, que tè forsa y paciència per llaurar fondo, donantnos bons esplets y deixant testament ab la seva carn; de la vaca, mare feconda que'ns dona rius de llet y pot sostenir á una familia; del ase, que carregat de paciència y abmenjar sençill, camina pe 'ls mals camins ab pas segur y 'ns presta molts serveys; de la cabra, que si bè saltadora y llépola de grá y brotets, alimenta á molts ab la seva rica llet y dona renda á molts pagesos; dels moltons y de la ovella que 'ns donan carn y xamosos anyellèts; del porch, que si bè es un fart que de tot fa ventre, y sols pensa en menjar y dormir, es el seu ofici, y posa greix, menjant lo que no volen els altres, de ell tot ho aprofitèm, essent dia de festa el de la seva mort; dels cuills, que son un gran rebost de la casa per escorxarne algú y per ferne dinerets las mestressas; de la virám; gallinas, pollastres, ócas, ánechs, indiots y pollets, una industria de las millors per la casa de pagés, que pot produhir bastant, ben portada; y fins ens recordarèm del gos que guarda la cistella y el remat, y 'ns senyala las perdius, y ens guarda la casa, vigilant de nit; y del gat, que 'ns neteja la casa de ratolins.

Siguém agrahts á Nostre Senyor que'ns ha donat tants animals per ajudarnos, alimentarnos y vestirnos y fins per alegrarnos ab sos cants: no maltractém als animals que tan bè 'ns reportan, donantnos las sevas forsas, la seva llet, y fins la seva vida. donémlos l aliment necessari y cuydémlos bè. Aquell que maltracta als animals y es crudel ab ells, demostra mal cor, y no'ns fiém d'ell, y l'amo que tè un criat que cuydi als animals bè y 'ls estimi, que no li regateixi la paga; y si'n tè un que s'esbrava de rabia ab ells y es renegador, es una pesta per la casa, que per desgracia abunda massa. En general l'amo fa'l criat, y aixis com una nació te'l govern que 'smereix y un poble 'ls funcionaris que's mereix, també las casas tenen els criats que's mereixen.

DE GRAN INTERÉS PEL PAGÉS

De tots es sapigut que la forsa es un poderós element per obtenir grans victorias, y que la forsa la don l' acció de diferents elements units y guiats per una sola veu. Donchs si fins avuy la classe pagesa no ha sapigut constituhir aquesta forsa poderosa per resistir las imposicions d' un número petit, relativament, pro avingut, de negociants, revedors é intermediadors que aprofitant las circunstancias oportunas del baix preu dels productes agrícols han fixat las condicions de venda y han establert las costums que 'ls hi han acomodat, es hora ja que aixó acabi, puig que 'l pagés, donant provas de mútua inteligencia, deu preocuparse y treballar, fins á conseguirho, per establir